

ถาม – ตอบการจ้างงานคนพิการ

1. ตามกฎหมายการจ้างงานคนพิการ มีวิธีดำเนินการที่วิธี อะไรบ้าง

1. จ้างงานคนพิการตามมาตรา 33
2. ส่งเงินเข้ากองทุน ตามมาตรา 34
3. ส่งเสริมอาชีพ ตามมาตรา 35

2. จำนวนคนพิการที่จะต้องจ้างในสัดส่วนเท่าใด และมีวิธีการคำนวณอย่างไร

ตามข้อ 3 ของกฎกระทรวงฯ พ.ศ. 2554 นายจ้างรายใดที่มีจำนวนลูกจ้างที่มีใช้คนพิการ 100 คนขึ้นไป โดยให้นับจำนวนลูกจ้าง ณ วันที่ 1 ตุลาคม แล้วนำมาคำนวณหาจำนวนคนพิการที่ต้องจ้างในสัดส่วนลูกจ้างที่มีใช้คนพิการ 100 คน ต่อคนพิการ 1 คน เศษที่เกิน 50 คน ต้องรับคนพิการเพิ่มอีก 1 คน เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายของปีถัดไป

3. ลูกจ้างของบริษัทที่อยู่สาขาอื่นๆ จะนับรวมเข้าด้วยกันหรือไม่

ตามข้อ 3 วรรคสอง ของกฎกระทรวงฯ พ.ศ. 2554 ให้นับจำนวนลูกจ้างที่มีใช้คนพิการ ณ วันที่ 1 ตุลาคม ของทุกสาขา รวมทั้งสำนักงานใหญ่รวมกันทั้งหมด และนำมาคำนวณหาจำนวนคนพิการที่ต้องจ้าง

4. ถ้าบริษัทมีหลายสาขา จะให้สาขาใดเป็นผู้รายงานผลการปฏิบัติตามกฎหมาย

ให้สำนักงานใหญ่เป็นผู้รายงานผลการปฏิบัติตามกฎหมาย โดยให้รายงานต่อกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (กรณีสำนักงานสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่กรุงเทพมหานคร) หรือสำนักงาน พมจ. จังหวัด (กรณีสำนักงานสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ต่างจังหวัด)

5. ลูกจ้างเหมาแรงงาน (Sub Contract) จะนับรวมเป็นลูกจ้างของบริษัทหรือไม่

ตามมาตรา 5 แห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ลูกจ้างเหมาแรงงานไม่นับว่าเป็นลูกจ้างของบริษัท จึงไม่ต้องนับรวมว่าเป็นลูกจ้าง

6. หากคนพิการลาออกระหว่างปี ต้องทำอย่างไร

ตามข้อ 6 ของกฎกระทรวงฯ พ.ศ. 2554 ที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2560 ให้ส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามจำนวนวันที่ไม่มีการจ้างงานคนพิการ **เว้นแต่** จะได้รับคนพิการรายใหม่เข้าทำงานแทนภายใน 45 วัน นับแต่วันที่คนพิการรายเก่าลาออก

7. ต้องจ้างคนพิการในรูปแบบใด จ้างนานเท่าใดและจ้างในช่วงเวลาใด

ตามแนวทางปฏิบัติต้องจ้างเต็มเวลาในรูปแบบเป็นลูกจ้างประจำจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน หรือลูกจ้างที่จ่ายค่าตอบแทนเป็นรายวัน ระยะเวลาการจ้างไม่น้อยกว่า 1 ปี เช่น ประจำปี 2566 มี 365 วัน ควรจ้างก่อนวันที่ 1 มกราคม 2566 และให้ลูกจ้างทำงานถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2566

8. กรณีคนพิการลาออกในระหว่างปี เช่น ไม่มีคนพิการทำงานในวันที่ 20 เมษายน 2566 และรับ คนพิการทำงานทดแทนไม่ได้ภายใน 45 วัน ต้องทำอย่างไร

ส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เช่น

กรณีที่ 1 ไม่ได้รับคนพิการทำงานทดแทน ให้ส่งเงินเข้ากองทุนฯ นับแต่วันที่ไม่มีคนพิการทำงาน คือ 20 เมษายน 2566 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2566 พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี นับแต่วันที่ 20 เมษายน 2566 ถึงวันที่นำเงินมาชำระต่อกองทุนฯ (โดยใช้แบบฟอร์ม จพ 7 และ 7/1 ยื่นต่อกองทุนฯเพื่อชำระเงิน)

กรณีที่ 2 ได้รับคนพิการทำงานทดแทน แต่ไม่ใช้ภายใน 45 วัน เช่น รับคนพิการทำงานในวันที่ 15 มิถุนายน 2566จะต้องส่งเงินเข้ากองทุนฯ ตั้งแต่วันที่ 20 เมษายน 2566 ถึงวันที่ 15 มิถุนายน 2566พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี นับแต่วันที่ 20 เมษายน 2566 ถึงวันที่นำเงินมาชำระต่อกองทุนฯ (โดยใช้แบบฟอร์ม จพ 7 และ 7/1 ยื่นต่อกองทุนฯเพื่อแจ้งชื่อคนพิการทำงานใหม่และการชำระเงิน)

9. ต้องจ้างคนพิการประเภทไหน อายุเท่าใด

ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ต้องจ้างคนพิการที่สามารถทำงานได้ และจ้างได้ ทุกประเภทความพิการอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี

10. ต้องจ่ายค่าจ้างเท่าใด จัดสวัสดิการอย่างไร

ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และอัตราค่าจ้างตามความรู้ความสามารถ รวมถึงอัตราตามที่มีการจ้างกันโดยทั่วไป ซึ่งถ้าเป็นค่าจ้างรายวัน ต้องไม่น้อยกว่าค่าแรงขั้นต่ำในพื้นที่ที่มีการจ้างงานคนพิการ

11. ลูกจ้างคนพิการต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม หรือไม่

ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม ซึ่งกำหนดให้ลูกจ้างทุกคนต้องเข้าเป็นผู้ประกันตนและจ่ายเงินสมทบ ทั้งในส่วนของลูกจ้างและนายจ้าง

12. ลูกจ้างคนพิการเข้าทำงานในสถานประกอบการ จะเสียสิทธิการได้เบี้ยความพิการหรือไม่

ไม่เสียสิทธิ เพราะเบี้ยความพิการเป็นสิทธิที่พึงได้รับตามกฎหมาย

13. จะหาคนพิการที่ทำงานได้และอยากทำงานจากที่ไหน

สำนักงานจัดหางานในพื้นที่ สถาบันการศึกษาที่คนพิการเข้าไปเรียน สมาคมคนพิการประเภทต่างๆ ศูนย์บริการจัดหางานของมูลนิธิพระมหาไถ่ จะให้พท. / พมจ.ติดต่อก็ได้

14. คนพิการที่จะจ้างต้องมีบัตรประจำตัวคนพิการหรือไม่

ตามมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ. ๑ หากคนพิการมีความประสงค์จะเข้าตั้งสิทธิต้องยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวคนพิการตามมาตรา 19 แห่ง พ.ร.บ. ๑ และจะต้องเป็นบัตรประจำตัวคนพิการที่ยังไม่หมดอายุเท่านั้น

15. ต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับลูกจ้างพิการหรือไม่

สามารถที่จะจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับลูกจ้างพิการ ตามความจำเป็นเหมาะสม เช่น ลูกจ้างทางการเคลื่อนไหวใช้รถวีลแชร์ ก็ต้องจัดให้มีห้องน้ำคนพิการ ทางลาด ที่จอดรถ เป็นต้น ซึ่งค่าใช้จ่ายในการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวก สามารถนำไปหักลดหย่อนภาษีเงินได้ ได้สองเท่าตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 499) พ.ศ. 2553 และตามหนังสือ กรมสรรพากรที่ ทค 0702 /7198 ลงวันที่ 30 กันยายน 2557

16. กรณีนายจ้างรับคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการเข้าทำงานตามมาตรา 33 จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีหรือไม่ อย่างไร

ตามข้อ 1 ของคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ป. 156/2561 เรื่อง การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับรายจ่าย จากการดำเนินการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 นายจ้างฯ มีสิทธินำค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายเนื่องจากการจ้างคนพิการเข้าทำงาน นำมาลงเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีนิติบุคคลได้เป็นจำนวน 2 เท่าของรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเนื่องจากการจ้างงานคนพิการเข้าทำงาน และหากจ้างคนพิการเข้าทำงานเกินกว่า ร้อยละ 60 ของลูกจ้างในสถานประกอบการ โดยมีระยะเวลาไม่น้อยกว่า 180 วัน ในรอบปีภาษีหรือรอบบัญชีที่มีเงินได้ นายจ้างฯ มีสิทธินำค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายเนื่องจากการจ้างคนพิการเข้าทำงาน นำมาลงเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีนิติบุคคลได้เป็นจำนวน 3 เท่า

17. ถ้าไม่จ้างคนพิการ จะมีวิธีการอื่นทดแทนการจ้าง หรือไม่ อย่างไร

มีวิธีการส่งเสริมอาชีพตามมาตรา 35 หรือส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามมาตรา 34 แทนการจ้างงานคนพิการก็ได้

18. การส่งเสริมอาชีพตามมาตรา 35 มีวิธีอะไรบ้าง

ตามมาตรา 35 แห่งพ.ร.บ. ๑

1. ให้สัมปทาน
2. จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ
3. จัดจ้างเหมาช่างงานหรือจ้างเหมาบริการโดยวิธีกรณีพิเศษ
4. ฝึกงาน
5. จัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก
6. สล่าภาษามือ
7. ให้การช่วยเหลืออื่นใด

19. การส่งเสริมอาชีพตามมาตรา 35 ต้องยื่นคำขอ ที่ไหน

ตามข้อ 4 ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้สัมปทาน จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการจัดจ้างเหมาช่างงานหรือจ้างเหมาบริการโดยวิธีกรณีพิเศษ ฝึกงาน หรือจัดให้มีอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวก สล่าภาษามือ หรือให้ความช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการ พ.ศ. 2558 กำหนดให้ยื่นคำขอ ณ สำนักงานจัดหางานเขตพื้นที่ กรณีจังหวัดให้ยื่นที่สำนักงานจัดหางานจังหวัด

20. การส่งเสริมอาชีพตามมาตรา 35 จะต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมการจัดหางานกระทรวงแรงงาน หรือไม่

ต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ตามข้อ 7 ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้สัมปทาน จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการจัดจ้างเหมาช่างงานหรือจ้างเหมาบริการโดยวิธีกรณีพิเศษ ฝึกงาน หรือจัดให้มีอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวก สล่าภาษามือ หรือให้ความช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการ พ.ศ. 2558

21. การส่งเสริมอาชีพตามมาตรา 35 จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีหรือไม่ อย่างไร

ตามข้อ 3 คำสั่งกรมสรรพากร ที่ ป. 156/2561 เรื่อง การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับรายจ่าย จากการดำเนินการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนากฎหมายชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

หากสถานประกอบการมีค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายจริง ตามมาตรา 35 นายจ้างฯ มีสิทธินำค่าใช้จ่ายนั้นมาลงเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลได้ แต่รายจ่ายดังกล่าวจะต้องไม่เกินจำนวนเงินที่ต้องจ่ายเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนากฎหมายชีวิตคนพิการตามมาตรา 34 ดังนี้

1. การให้สัมปทาน ไม่มีสิทธิลงเป็นค่าใช้จ่าย
2. จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ ไม่มีสิทธิลงเป็นค่าใช้จ่าย
3. จัดจ้างเหมาช่างงานหรือจ้างเหมาบริการโดยวิธีกรณีพิเศษ ตามคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ป. 157/2561 เรื่อง การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับรายจ่าย จากการดำเนินการตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนากฎหมายชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 หากได้จ่ายค่าใช้จ่ายไปเพื่อการจัดจ้างเหมาช่างงานหรือจ้างเหมาบริการไปเพื่อกิจการของตน หรือเป็นไปเพื่อการกุศลสาธารณะหรือเพื่อสาธารณประโยชน์ โดยเป็นการจัดจ้างเหมาช่างงานหรือจ้างเหมาบริการไปยังสถานที่ดังต่อไปนี้ มีสิทธินำค่าใช้จ่ายนั้นมาลงเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลได้
  - ก. ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
  - ข. สภากาชาดไทย
  - ค. วัดวาอาราม
  - ง. สถานพยาบาลของทางราชการหรือองค์การของรัฐบาล
  - จ. สถานศึกษาของทางราชการหรือองค์การของรัฐบาล สถานศึกษาที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถานศึกษาเอกชน
  - ฉ. องค์การหรือสถานสาธารณกุศลที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาหากเป็นไปเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น ที่ไม่ใช่ตามที่กำหนดใน ก ถึง จ ไม่มีสิทธินำมาลงเป็นค่าใช้จ่ายของนิติบุคคลได้
4. ฝึกงาน มีสิทธิลงเป็นค่าใช้จ่าย
5. จัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่มีสิทธิลงเป็นค่าใช้จ่าย
6. ล่ามภาษามือ ไม่มีสิทธิลงเป็นค่าใช้จ่าย
7. ให้การช่วยเหลืออื่นใด ไม่มีสิทธิลงเป็นค่าใช้จ่าย

22. การส่งเสริมอาชีพตามมาตรา 35 มีระยะเวลาานเท่าใด และต้องเป็นช่วงเวลาใด

ตามข้อ 17 ข้อ 20 ข้อ 24 ข้อ 26 ข้อ 29 และข้อ 36 แห่งระเบียบสัมปทานฯ พ.ศ. 2558 กำหนดให้ดำเนินการให้สัมปทาน จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาช่างงานหรือจ้างเหมาบริการโดยวิธีกรณีพิเศษ จัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ล่ามภาษามือ ให้การช่วยเหลืออื่นใด ต้องมีระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี ฝึกงาน ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน และจะต้องครบกลุ่ม 1 มกราคม - 31 ธันวาคม ของแต่ละปี

23. ผู้ดูแลคนพิการสามารถใช้สิทธิแทนคนพิการ ได้หรือไม่

ตามข้อ 11 แห่งระเบียบสัมปทานฯ พ.ศ. 2558 กำหนดให้ผู้ดูแลคนพิการ ต้องปรากฏว่าเป็นผู้ที่มีชื่อในบัตรประจำตัวคนพิการ และต้องปรากฏว่าคนพิการที่อยู่ในการอุปการะหรือผู้ดูแลต้องไม่สามารถประกอบอาชีพได้โดยเหตุผลอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นผู้เยาว์
- (2) เป็นผู้สูงอายุตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไป
- (3) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (4) เป็นคนพิการซึ่งมีสภาพความพิการถึงขั้นที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้

โดยมีหนังสือรับรองจากกรมส่งเสริมและพัฒนากฎหมายชีวิตคนพิการ หรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด แล้วแต่กรณี

24. การส่งเงินเข้ากองทุนฯ มีวิธีการคำนวณอย่างไรและส่งเงินที่ไหน เมื่อไหร่

ตามข้อ 5 แห่งกฎกระทรวงฯ พ.ศ. 2554 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้คำนวณจากอัตราต่ำสุดของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน (ค่าจ้างต่ำสุดของประเทศ) ที่ใช้บังคับครั้งหลังสุดในปีก่อนปีที่มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนากฎหมายชีวิตคนพิการ คูณด้วยสามร้อยหกสิบห้า และคูณด้วยจำนวนคนพิการที่ไม่ได้รับเข้าทำงาน เช่น ประจำปี 2566 จะใช้ 328 บาท x 365 วัน = 119,720 บาท ต่อคนพิการที่ไม่ได้รับเข้าทำงาน 1 คน และให้ส่งเงินที่ พท. หรือสำนักงาน พมจ. จังหวัดที่สำนักงานใหญ่ของสถานประกอบการตั้งอยู่และต้องส่งเงินภายในวันที่ 31 มีนาคม 2566 เป็นต้น

25. ถ้าส่งเงินล่าช้ากว่าที่กำหนด ต้องเสียดอกเบี้ยหรือไม่ และเสียในอัตราใด

ตามมาตรา 34 วรรคสอง แห่งพรบฯ กำหนดว่าหากส่งเงินล่าช้าจะต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี โดยเริ่มนับดอกเบี้ยนับตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม ของปีที่ต้องส่งเงิน ไปจนถึงวันที่ส่งเงินเข้ากองทุนฯ ครบถ้วน

26. กรณีผิดนัดชำระหนี้ สามารถขอลดหย่อนดอกเบี้ยได้ หรือไม่

กรณีขอลดดอกเบี้ยเคหาหรือกับกระทรวงการคลังแล้ว เห็นว่าเป็นสิ่งที่รัฐควรได้ตามกฎหมายกำหนดจึงไม่สามารถงดหรือลดได้ เกือบเคียงคำพิพากษาฎีกาที่ 7328/2541